

Matsäkerhet i fokus

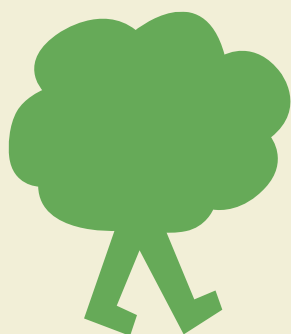
Klimatförändringarna gör hållbart jordbruk viktigare än någonsin. SIDAN 4

Politisk påverkan

I Tanzania är agroforestry snart en del av jordbrukspolitiken. SIDAN 14

Gåvor som gro

6 456 641 träd planterades under 2019 tack vare många generösa givare. SIDAN 5

VI-SKOGEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2019

Salome Oside tror på träd som lösningen på klimatförändringarna.

I trädens skugga växer både grödor och hopp.
Vi gräver i Vi-skogens historia, blickar framåt och berättar varför agroforestry gör livet lättare för Salome Oside och andra bönder med småskaliga jordbruk.

Vad är agroforestry?

(Innehåll)

13

Kooperativet
Abanguburyarya
i Rwanda.

3 General- sekreteraren och ordföranden har ordet

Pandemin sätter
vår medmännisklighet
på prov.

4 Så minskar vi världens hunger

Detta är agroforestry.

5 8 fina fakta om 2019

Träd, barn och sparande.

6 Vi-skogens många vägval

Allt började med en tidnings-
artikel för 37 år sedan.

12 Kenya: Fler skolbarn får information

Dubbelt så många flickor och
pojkar engagerade.

13 Rwanda: Jordbruk som företagande

"Vår produktion har ökat
rejält", säger Alphonsine
Mukamurenzi.

14 Tanzania: Genombrott för påverkansarbete

Stort symposium lockade
1 500 deltagare

15 Uganda: När frukt blir juice ökar intäkten

"Jag känner mig stolt", säger
Norah Namugenyi.

16 Vi-skogens styrelse

17 Förvaltningsberättelse

19 Resultat- och balansräkning

26 Revisionsberättelse

← Året i siffror.

6

14-barnsmamman
Mary i Kenya
hade kontakt
med Vi-skogen
redan 1992, då
vår skribent Karin
Alfredsson be-
sökte regionen på
en reportageresa.

På omslaget:
Salome Oside bor
i Kajagongo,
Kenya. Tidigare
gick familjens
mark inte att odla
på. Lösningen blev
agroforestry – att
plantera träd och
grödor ihop. Nu
finns pengar till
skolavgifter och
mat på bordet.

FOTO ELIN LARSSON

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Vi har 90-konto för insamling som granskas
av Svensk Insamlingskontroll. Detta innebär att
insamlingen är etisk och professionell och att högst
25 procent av intäkterna går till annat än ändamålet.

Denna rapport publiceras med stöd från
Svenska Postkodlotteriet. Svenska Postkodlotteriet
har ej deltagit i produktionen och ansvaret
för innehållet är utgivarens.

Produktion: Vi-skogen och Vi Media **Form:** Pär Ek
Repro: Kerstin Larsson **Korrektur:** Lisen Hönig
Tryck: PrintRun, Sundbyberg

FOTO LISA BRUNZELL

FOTO STIG-GÖRAN NILSSON

(Generalsekreteraren och ordföranden har ordet)

Framtiden definieras nu

Corona-pandemin har nått alla länder där Vi-skogen arbetar. Antalet smittade fortsätter öka, liksom dödsfallen. Gränser har stängts och hela samhällen släckts ner i försök att minska spridningen. Utvecklingen är ödesdiger, för människors hälsa och ekonomi, men också för demokratin.

Vi kan inte överblicka konsekvenserna av krisen, men en sak vet vi med säkerhet: Det är de som lever i fattigdom och utsatthet som drabbas hårdast. De som inte har råd att bunkra mat, som saknar marginaler och statliga skyddsnät.

Vi-skogen har bidragit till att förbättra människors levnadsvillkor och öka deras motståndskraft. Det är vi oerhört stolta över. Genom att arbeta tillsammans, utbyta kunskap och stå upp för sina egna och andras lika rättigheter har människor fått ökat självförtroende – och mer makt över sina egna liv. Det visar denna verksamhetsberättelse tydligt prov på.

När detta skrivs har vi fått flera rapporter om ökad global hunger och ökande fattigdom i kölvattnet av covid-19. Många tidigare resultat riskerar nu att gå om intet. Corona-krisen sätter fokus på världens orättvisor. Den sätter vår medmänsklighet på prov. Men det är också när frågorna blir synliga, som de är möjliga att lösa.

Vi-skogen förbereder nu en omställning av verksamheten. När gränser öppnas och människor återigen kommer att kunna röra sig fritt kommer det att finnas akuta och omedelbara behov att komma i arbete och få igång lokala ekonomier. Vi tror att kooperativa lösningar har en mycket viktig roll att spela.

Inget land kan lösa krisen på egen hand. Om inte de mest sårbara länderna kan hantera pandemin, kommer ingen att lyckas. Vi har råd med global rättvisa. Vi har inte råd att låta bli. Nu gäller det att ta stadigt sikte mot de globala målen i Agenda 2030 och se till att de blir verklighet. Det är vårt gemensamma ansvar. Den värld vi vill ha efter krisen definieras av hur vi agerar här och nu.

Vi vet inte hur framtiden ser ut, men vi vet med säkerhet att vårt stöd och global solidaritet kommer att vara viktigare än någonsin. Vi vet att människor är starkare tillsammans.

Anna Tibblin,
generalsekreterare

Pia Carlsson Thörnqvist,
styrelseordförande

Vi-skogen

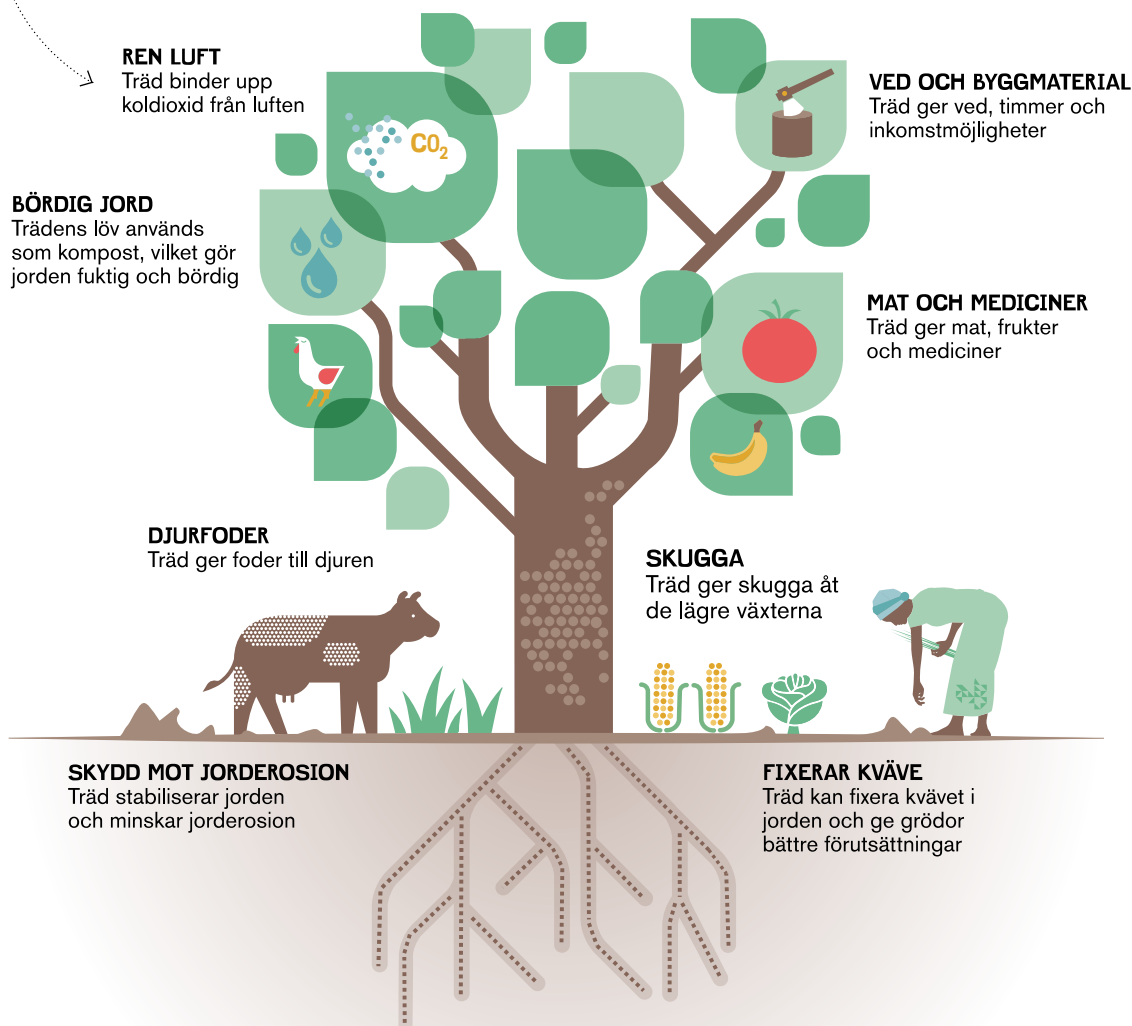
Vi-skogen är en svensk biståndsorganisation som planterar träd och utbildar bönder med småskaliga jordbruk i hållbara jordbruksmetoder i Kenya, Rwanda, Uganda och Tanzania – länder som är hårt drabbade av avskogning, klimatförändringar och dess förödande effekter för människor och natur.

Sedan starten 1983 har Vi-skogen bidragit till att plantera över 134 miljoner träd, och under de senaste tio åren stöttat drygt 2,4 miljoner människor att ta sig ur fattigdom. Under åren har arbetet utvecklats. Från att ha delat ut plantor till bönder började råd delas ut i stället.

Konceptet agroforestry introducerades, där träd samverkar med grödor och boskapsskötsel på böndernas gårdar. Tillsammans med bönderna och deras organisationer sprids kunskaperna vidare.

I Sverige arbetar Vi-skogen främst med insamling, kommunikation och påverkan.

Agroforestry – Vi-skogens metod för att hjälpa människor att ta sig ur fattigdom och hunger.

Agroforestry kan minska världens fattigdom och hunger

Grundbulten i Vi-skogens arbete är agroforestry, där träd planteras bland grödor. Det är en metod som är bra för klimatet, och som ger ökade skördar, större inkomst och mer mat på bordet.

Den senaste rapporten om matsäkerhet i världen som släppts av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO, visar att över 820 miljoner människor saknar tillräckligt med mat. Vi-skogen arbetar med att bekämpa fattigdom och förbättra miljön genom att utbilda småskaliga jordbrukare i hållbara jordbruksmetoder och agroforestry. Genom att sätta frågan om matsäkerhet på agendan kan vi bidra till att nå FN:s globala mål om ingen

hunger i världen (mål nummer 2).

Majoriteten av de människor som lever i extrem fattigdom bor på landsbygden och är beroende av sitt jordbruk för att överleva. Det småskaliga jordbruket står fortfarande för det mesta av världens livsmedelsproduktion. Insatser för att förbättra möjligheterna för jordbrukare i länder med utbredd fattigdom är avgörande för att förhindra ökande hunger. Det här är människor som kämpar för att skapa

(2019 i korthet)

försörjning i ett förändrat klimat, med fluktuerande världsmarknadspriser – och som är beroende av de ekosystem de lever på för sin försörjning.

Det finns lösningar. Ett exempel, som FN:s klimatpanel lyft fram, är odlingssystem som agroforestry, där träd planteras bland grödor. Agroforestry, som är grundbulten i Vi-skogens arbete, ger flera sociala, ekonomiska och miljömässiga fördelar. Familjer som använder sig av agroforestry på sina gårdar har visat på ökad produktivitet och försörjning, en bättre anpassning och motståndskraft till klimatförändringarna, samt ökad matsäkerhet. Produkter som frukt, grönsaker, nötter, honung, ägg och fisk ger tillgång till näringsrik mat. Ved och timmer kan säljas för ökad inkomst. Agroforestry bidrar också till återställandet av jordbruksmark, minskade klimatförändringar och ökad biologisk mångfald.

Men det finns också utmaningar. Bristande tillgång till finansiella tjänster, oklara markrätter och ineffektiva marknader, till exempel. Vi-skogen och de lokala partnerorganisationer vi samarbetar med i östra Afrika förespråkar att länderna utvecklar en nationell agroforestry-strategi, till stöd för hållbara jordbruksmetoder. På så sätt kan agroforestry-metoden spridas och tillgång till näringsrik mat säkras.

Vi-skogens arbete med att stötta lokala samarbetsorganisationer, utbilda småskaliga jordbrukare och sätta agroforestry på agendan är en pågående resa som ger resultat. Vi har sedan starten 1983 bidragit till att plantera över 134 miljoner träd, och har under de senaste tio åren stöttat drygt 2,4 miljoner människor att ta sig ur fattigdom. Och resan fortsätter.

flickor och pojkar deltog i Vi-skogens program.

6 456 641
träd planterades 2019.

Från julkort till jordbrukspolitik

Vi-skogens väg från amatörmässig trädentusiast till modern biståndsorganisation har bitvis varit knagglig. Sedan fröet till Vi-skogen såddes av Vi-reportern Sten Lundgren i början av 1980-talet har organisationen bytt skepnad flera gånger. Skribenten *Karin Alfredsson*, som har följt Vi-skogen på nära håll under många år, tecknar historien med en blick mot framtiden.

min dagbok från 1992, den 30 september, läser jag:
"Till mönsterjordbrukaren Fred där jag för första gången förstod vad agroforestry egentligen är: träd mitt i planteringarna. Intressant, men som knäck är nog det senare besöket, hos den ensamstående 14-barnsmamman Mary, bättre."

Jag var frilansjournalist och hade fått åka med på en journalistresa till Vi-skogen i Kenya.

Enligt min gamla dagbok sålde jag totalt sex artiklar till olika tidningar efter den resan. Artikeln om Mary och de 14 barnen hamnade i LRF:s tidning *Land* och i *Expressen* beskrev jag skillnaden mellan "manliga" och "kvinnliga" träd. De kvinnliga är snabbväxande, planteras vid husknuten och ger bränsle till matlagning (sesbania), de manliga säljs på en marknad och blir konstanter i människens fickor (eucalyptus). Vi-skogen planterade bara "kvinnliga" träd.

Men detta var varken första eller sista gången jag hade kontakt med Vi-skogen.

För länge sedan, när kontakter med mer avlägsna bekanta framför allt sköttes via julkort, köpte och skickade jag mängder av Vi-skogsjulkort, det vill säga att jag "gav bort träd". Innan jag hade besökt Fred och de andra agroforestry-bönderna trodde jag kanske till och med att det var så, att varje slant blev ett planterat träd.

Som marknadsföring var det genialt (senare kopierat av organisationer som erbjuder givare att köpa getter och annat lättbegripligt), och framgångsrikt.

Så här började det:

Monica Boëthius hade 1982 blivit chefredaktör för tidningen *Vi*, Kooperativa Förbundets flaggskepp. Hon vil-

Allting började med en uppmaning i tidningen Vi.

Vi-reportern Sten Lundgren skrev det första reportaget. Här med Lucia Kama.

Anneli Rogeman och Monica Boëthius, två Vi-chefredaktörer med hjärta för Vi-skogen.

FOTO STIG-GÖRAN NILSSON, KARIN BJÖRK

1992 gjorde Karin Alfredsson en reportageresa till Kenya, bland annat med besök hos 14-barnsmamman Mary.

le att tidningen inte bara skulle vara populär, och journalistiskt högkvalitativ. Nej, hon letade efter ett sätt att göra avtryck. Tidskriften skulle höras och märkas i debatten, helst i miljödebatten. Det skulle gynna både miljön och tidningen.

– Och så stod Sten Lundgren där i dörröppningen, med guldägget i handen, har hon senare berättat.

Sten Lundgren var reporter på tidningen och i nummer 32/82 av tidningen skrev han:

”Dränk ingen i blommor, ge en skog i stället!” Artikeln uppmanade läsarna att, som alternativ till att skicka blom-buketter vid födelsedagar, begravningar och andra tillfällen, skänka en slant till det trädplanteringsprojekt som den kristna biståndsorganisationen Läkarmissionen drev i Afrika.

Sten Lundgren hade varit på en reportageresa vid Victoriasjön i östra Afrika. Hans engagemang handlade främst om avskogning och ökenutbredning, att Östafrikas jord bokstavligen höll på att rinna bort när massor av träd huggits ner och erosionen fått fritt spelrum.

Läsarna svarade, och pengarna strömmade in till Läkarmissionen som inte klarade anstormningen. Kunde inte Vi starta ett eget trädplanteringsprojekt?

En utmärkt idé, tyckte Monica Boëthius. Projektet Vi-skogen startades, fick en egen avdelning på redaktionen och i tidningens budget. Ett halvår efter lanseringen hade läsarna köpt 150 000 träd à 7 kronor (drygt 18 kronor styck i dagens penningvärde) och under det första året hade insamlingen gett närmare två miljoner svenska kronor.

Pengarna skickades till West Pokot i Kenya. I samarbete med en kenyansk organisation startade man plantskolor och började dela ut trädplantor till lokala bönder. Men framgångarna uteblev. Den kenyanska partnerorganisationen hade ingen erfarenhet av trädplantering, plantorna dog, bönderna var måttligt intresserade och öknen fortsatte att breda ut sig. Samtidigt var projektet en framgångssaga i Sverige.

Flera år senare skrev Monica Boëthius:

”Biståndsarbete är svårt. Det är en allvarlig sak att ingripa i ett annat lands inre liv, även om välviljan och engagemanget är aldrig så stort. Den goda viljan och det allvarliga engagemanget vet jag att vi som startade Vi-skogsprojektet hade i rikt mått. Kunskaperna hade vi inte.”

Professionell hjälp kallades in och konsulten Erland von Hofsten från Lantbruksuniversitetet åkte ner. Han var inte nådig i sin kritik:

”Att försöka hejda en pågående ökenbildning i ett semiariellt landskap uteslutande genom planteringar måste jag betrakta som verklighetsfrämmande ... Ett projekts förankring i den lokala befolkningens omsorg är en första förutsättning för att

Olof Palme Agroforestry Centre i Kitale, Kenya invigdes i oktober 1992 av bland andra Lisbeth Palme.

en plantering på sikt skall bli till nytta i samhället i fråga.”

Den invändningen, som med dagens språkbruk kallas ”hållbarhet”, ska återkomma i Vi-skogens historia. Hur ska man förankra de goda trädplanteringsidéerna hos de lokala bönderna så att skogen kan fortsätta växa och frodas, också den dag när de svenska pengarna slutar komma?

De dåliga resultaten hamnade på löpsedlarna i Sverige. I december 1985 publicerade tidningen Östra Småland en artikel med rubriken ”Vi-läsarna lurade – inte ett grönt strå i Vi-skogen”.

Den nytillträdde Vi-skogschefen Tor Nyberg fick mycket att göra. Han avslutade samarbetet med den kenyanska organisationen och Vi-skogen registrerades som en egen NGO (icke statlig organisation) i Kenya. Verksamheten flyttade till Kitale, växte och blev mer professionell.

Tidningen Vi släppte så småningom ägarskapet och stiftelsen Vi planterar träd bildades 1987. Vid det laget hade Vi-skogen 100 fast anställda i Kenya och 150 anställda fältarbetare. Arbetet bedrevs vid stora plantskolor där bönderna kunde hämta plantor till sina gårdar. På kontoret i Stockholm arbetade fyra personer.

Krisen var övervunnen, verksamheten fungerade och de enskilda julkortsköparna och andra givare var fortsatt generösa. Men Vi-skogen hade problem med två viktiga aktörer: Kooperativa Förbundet (KF) och Sida.

KF som ägde Vi hade aldrig gillat idén att tidningen skulle starta ett eget biståndsprojekt. KF bedrev, tillsammans med de andra stora kooperativa organisationerna och företagen, en egen verksamhet för internationellt bistånd. SCC (Swedish Cooperative Centre, Kooperation Utan Gränser i Sverige) hade grundats redan 1958. KF ville att Vi-skogen och SCC skulle samarbeta mer och fick stöd av det svenska internationella samarbetets verkliga tungviktare, biståndsmyndigheten Sida.

Dels tyckte Sida att det var opraktiskt att tvingas samarbeta med två olika kooperativa organisationer, dels – och allvarigare – ansåg de att Vi-skogens sätt att bedriva biståndsarbete var både kortsiktigt, felaktigt och omodernt.

Allt utvecklingsbistånds mål ska vara att avskaffa sig själv. De svenska pengarna ska så småningom kunna försvinna och verksamheten bli självgående. Så fungerade det inte med Vi-skogen. Några försök med partnerskap gjordes, men

”Vi fick se hur ökenutbredningen stoppats med hjälp av trädplantering. Vi träffade bönder som berättade hur träden förbättrat deras gårdars produktivitet.”

fungerade dåligt. I stället ökade antalet anställda, mönsterplantskolan i Kitale växte och byggdes ut till Olof Palme Agroforestry Centre.

Tillsammans med de andra i journalistgruppen fick jag den 3 oktober 1992 vara med om invigningen av centret. Jag skrev i min dagbok: ”Vi kom lite för sent till invigningen men fick se fina danser och höra en förskräcklig massa tal. Några få, Lisbeth Palmes till exempel, var bra, men de flesta för långa och sega.”

Tor Nyberg var framgångsrik chef för alltihop. Han tog med oss till West Pokot där vi fick se hur ökenutbredningen stoppats med hjälp av trädplantering. Vi träffade bönder som berättade hur träden förbättrat deras gårdars produktivitet och gett dem bättre inkomster. Verksamheten fungerade. I min dagbok skrev jag: ”Tor Nyberg är fantastiskt entusiastisk. En riktig trädtok.”

Monica Boëthius som då hade slutat som chefredaktör på tidningen Vi men satt i styrelsen för Vi planterar träd var med på resan, engagerad och stolt. Under de här åren växte ”skogen”, som ju aldrig varit något annat än träd i kombination med odling på bönders mark, och etablerade sig i Kenyas grannländer runt Victoriasjön. Först i Uganda, sedan i Tanzania och sist i Rwanda.

Sida började bidra till verksamheten, med kravet att pengarna i fortsättningen skulle gå via Kooperation utan gränser (SCC) som Sida hade ramavtal med. Det skulle dröja flera år in på 2000-talet innan samarbetet mellan de båda organisa-

1982 startar **Monica Boëthius**, chefredaktör på tidningen Vi, en insamling för att hejda ökenutbredningen runt Victoriasjön i Afrika.

1983 presenteras projektet i tidningen. Första veckan köper läsarna 7000 träd för 7 kronor styck. Vi-skogen etablerar sig i West Pokot, Kenya.

1984 öppnar Vi-skogen sin första egna plantskola i Marich, Kenya.

1991 får Vi-skogen ett 90-konto.

1991 börjar Vi-skogen arbeta i Uganda.

Tor Nyberg,
"trädtok" som
professionaliserade
Vi-skogen.

Kenya var det första landet som Vi-skogen började arbeta i. Här en vy från Kitale.

tionerna formaliserades. Vi-skogen var rädd att slukas av det mycket större SCC (numera We Effect) och misstron mellan de båda organisationerna var stor. Sida, och SCC, krävde att Vi-skogen skulle drivas av ett rättighetsperspektiv och syssla med påverkansarbete i samarbete med lokala partnerorganisationer, medan Vi-skogen hade svårt att lita på dessa partnerorganisationer. Det fanns en oro för att pengarna skulle användas mindre effektivt, eller till och med försvinna, när Vi-skogen förlorade kontrollen.

Under tiden bidrog det svenska folket, bland annat genom att trycka på "biståndsknappen" vid pantautomaterna i COOP-butikerna. 2003 blev insamlingsresultatet 23 miljoner. 2007 såldes 90 000 julkort.

2004 hade Vi-skogen 800 anställda.

Fokuseringen på plantskolor minskade gradvis och ersattes av utbildning av enskilda bönder så att de själva kunde välja och driva upp passande plantor. 1997 stängdes de sista självständiga plantskolorna. Spara och låna-grupper, där byborna tillsammans sparar

och kan låna ut pengar till bybor som behöver investera eller hamnat i svårigheter, blev ett nytt uppskattat bidrag till byarnas utveckling. Att bankerna i stor utsträckning drevs och kontrollerades av kvinnor ökade jämställdheten i byarna. En annan succé var de bränslesnåla spisarna, enkelt byggda av några få tegelstenar.

I byarna runt Victoriasjön fungerade de nya metoderna alltså bra. Men verksamheten bedrevs fortfarande i stor utsträckning av anställd personal som betalades med svenska pengar. 2009 hade Vi-skogen fortfarande 472 anställda.

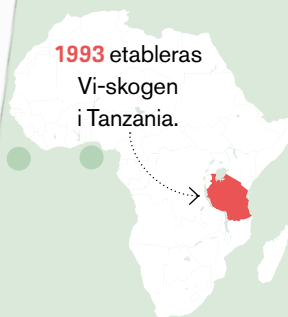
Centralt hade Vi-skogen börjat intressera sig för ett nytt område: klimatkompensation. Det betyder att företag och privatpersoner som vill motverka klimatkrisen kan betala för plantering av träd som lagrar kol i marken och motverkar de negativa klimatförändringarna. 2009 skrev Vi-skogen ett avtal om klimatkompensation med Världsbanken som omfattade trädplantering som skulle utföras av 50 000 bönder. Flera avtal skulle komma.

2011 började Vi-skogen omstrukturera sin verksamhet och hitta lokala organisationer att samarbeta med.

1992 inviger
Lisbeth Palme
The Olof
Palme Agro-
forestry Centre
i Kitale, Kenya.

1993 etableras
Vi-skogen
i Tanzania.

2001 beslutar KF
att alla kunder som
har Medmera-
kort ska erbjudas
öresutjämning till
Vi-skogen.

2004 introdu-
ceras biståndsknappen
på pantautomater
i Coop-butiker.

Zainabu Rajabu, 14, är med i skolans trädklubb och tycker bäst om avokadoträdet.

Egentligen har verksamhetens kärna, agroforestry, varit densamma sedan starten. Agroforestry betyder att bönder genom att kombinera grödor med träd binder den bördiga jorden, ökar sin produktivitet och till exempel slipper hugga ner skog för att använda som bränsle till matlagning. Frågan har egentligen aldrig varit om idéerna varit tillräckligt bra (Vi-skogen fick till exempel Föreningen för utvecklingsfrågors utmärkelse "Årets biståndsinsats 1993" och numera är Vi-skogen är en viktig aktör i skogsforskningssammanhang) utan debatten har gällt hur ägarskapet ska överföras till lokala krafter.

I augusti 2013 fick jag, i min nya roll som regionchef för We Effect i södra Afrika, komma på besök till Vi-skogen i Kenya. Det var ett imponerande återseende. Vi besökte mönsterbönder vars små jordlotter hade blivit grönskande djungler av träd och grödor där det ena trädet bidrog med skugga, ett annat med gödsel, ett tredje med bekämpningsmedel mot insektsangrepp, ett fjärde blev brännved och ett femte fungerade som staket. Det som inte kunde användas som byggnadsmaterial blev kompost, och ny jord. De brända åkrarnas tid var förbi.

I min dagbok skrev jag:

"Efter frukost i matsalen (som ser exakt likadan ut som 1992!) åkte vi till Olof Palme Agroforestry Centre för presentation och rundvandring. Det är imponerande med demonstrationsträdgården och vi pratar om hur vi ska få till något liknande i vår region. Jag tänker att Monica sitter i sin himmel och gillar det hon ser."

Verksamheten bedrivs bland annat med pengar från Sida som kanaliseras genom We Effect. Nya bidrags-givare är bland andra Postkodlotteriet och Världens Barn och de svenska givarna är fortsatt trofasta.

I dag har Vi-skogen ett 80-tal anställda och även om trädplanteringen sker på bondgårdar på landsbygden, av enskilda kvinnliga och manliga bönder, så har det varit viktigt för organisationen att etablera sig i de mest betydande städerna. I Dar es-Salaam, Nairobi, Kigali och Kampala finns de politiker som organisationen vill påverka. Där finns också ambassader och andra organ som kan bidra med pengar.

– Vårt mål är att det i varje land ska finnas en nationell agroforestry-strategi, till stöd för hållbara jordbruksmeto-

der, säger Lena Martens Kalmelid, som är regionchef för Vi-skogen och placerad i Nairobi, Kenya.

Ett problem har varit att trädplantering i jordbruket hamnat "mellan stolarna", och varken hört hemma på jordbruksministeriet eller skogsministeriet.

– Nu börjar det sakta hända saker, säger Lena Martens Kalmelid. Kenya tar fram en strategi och Vi-skogen har inbjudits att vara med i det arbetet. Även i Tanzania pågår en översyn av jordbrukspolitiken. Där understryker man att träd ska integreras i odlingarna och att regeringen ska stödja lokala initiativ. Vi arbetar för att förändra jordbrukspolitiken i samverkan med andra, till exempel i forskningsgruppen Agroforestry Network.

Wangu Mutua är biträdande regionchef för Vi-skogen och bor i Nairobi. Hon har varit anställd hos Vi-skogen i 17 år, och mycket har förändrats.

– I början arbetade vi mer på marken, direkt med bönderna, säger hon. Nu samarbetar vi med lokala organisationer, ger dem finansiellt och tekniskt stöd så att de kan äga verksamheten. Kanske planterar de lite färre träd än när vi gjorde allt själva, men det är ändå bätt-

FOTO: JOY KIVATA

2005 startar Vi-skogen verksamhet i Rwanda.

2007 säljs 90 000 julkort vilket ger 2,4 miljoner i intäkter.

2009 sluts avtal med Världsbanken om klimatkompensation i Kenya. 50 000 bönder omfattas.

2014 knyts Ajuma Nasenyana, Anders Lundin, Babben Larsson och Helen Sjöholm till Vi-skogen som ambassadörer.

FOTO NYOKABIKAHURA

re. Vi kan täcka större geografiska områden och få lokala myndigheter att engagera sig. Det blir mer hållbart. Nu är det våra partners som sitter i förarsätet. Vi har tre typer av partnerorganisationer: kärnpartners ("core partners"), tekniska partners och strategiska partners.

Ett område som hanteras av Vi-skogen direkt är klimatkompensationsprojekten. Vi-skogen måste själv utföra de noggranna mätningar som bevisar hur mycket kol som binds i marken. Den precisionen har gjort att Vi-skogens klimatkompensation håller en hög kvalitet, bland annat enligt en granskning som nyligen gjorts av Dagens Nyheter, men noggrannheten gör också att arbetet är dyrt, krångligt och personalkrävande.

Pia Carlsson Thörnqvist är Vi-skogens styrelseordförande. Till vardags arbetar hon som varumärkes- och medlemschef på Kooperativa Förbundet.

– Jag är en varumärkesmänniska och oerhört stolt över Vi-skogens starka varumärke. Det ska vi förvalta.

Hon tror att människor kommer att vara beredda att betala för klimatkompensation. Det gäller både enskilda och företag – "oavsett om de flyger eller ej" – men modellen måste bli mer effektiv.

I fjol besökte Pia Carlsson Thörnqvist Vi-skogens verksamhet i Tanzania. Det hon främst minns är ett besök hos ett bondepar som planterat mängder av träd – bananer, papaya, mango, guava – bredvid de traditionella grödorna på sin lilla jordlott. Bland annat gjorde de mangoglass som de sålde.

– Det var som en djungel, och runt huset stod hundratals plantor i små små burkar, sådana som vi köper pelargoner i. På granngården gick två kvinnor och två barn och skördade en enda gröda – kassava. Om kassavan går åt pipsväng- en har de inget.

Magnus Kindbom på LRF Skogsägarna sitter också i Vi-skogens styrelse:

– Jag brinner för träd. I hela världen behövs mer skog och där hjälper Vi-skogen till. De högtflygande miljöargumenten är förstås viktiga, men för den enskilde bonden handlar det om överlevnad. Att få bättre skördar, mat för dagen och möjlighet att skicka barnen till skolan. Vi-skogen har ett trovärdigt och bra koncept.

Framtiden har många ansikten, men i Afrika vet man att de är unga. Alla de barn som växer upp på kontinenten har ett stort ansvar, men också många möjligheter.

Jag minns Alan och Moses, två tonårsskallar jag träffade en eftermiddag 2013 i skuggan av en majsodling. Jag ingick i en grupp besökare som skulle titta på hur hållbara jordbruksmetoder gett bättre skördar. Jag frågade hur de såg på sin egen framtid. Jo, de skulle åka till storstaden, Alan skulle bli fotbollssproffs och Moses musiker. Men inte bönder – aldrig i livet!

– Det är vår nästa stora utmaning, säger Wangu Mutua på Vi-skogen. Att få ungdomar att förstå att det inte är ett straff att arbeta med jorden. När jag var barn sa alla att jag måste studera flitigt för att ta en universitetsexamen och få ett fint jobb i staden. De jobben finns inte. Att arbeta med jordbruket är både möjligt och roligt.

Det håller 14-åriga Zainabu Rajabu i Nyamugereskolan i norra Tanzania med om. Hon är med i skolans trädklubb som startats av Vi-skogen.

– Det fanns en tid när regnet aldrig kom, berättar hon. När det inte fanns någon mat. Jag vet inte om det var så i hela Tanzania eller bara här.

När torkan blev som värst lämnade många föräldrar sina barn i byn för att leta efter mat på andra ställen och barnen fick se efter sig själva. Nu lär Zainabu Rajabu sig hur man driver upp plantor, sköter en köksträdgård och planterar träd. Allt som odlas i skolan blir till skolmat för skolans elever, men dessutom har Zainabu Rajabu planterat flera träd på familjens tomt. Träd som ger skugga, ved och mat. Avokadoträdet är favoriten men även papayan med sina söta frukter.

– Numera kan vi äta flera gånger om dagen, både i skolan och hemma. Jag drömde om en förändring, att aldrig behöva uppleva svält. Nu vet jag att träden kan hjälpa mig att nå dit.

Sedan starten 1983 har Vi-skogen bidragit till att plantera över 134 miljoner träd, och har under de senaste tio åren förbättrat livet för drygt 2,4 miljoner människor.

text Karin Alfredsson

Karin Alfredsson är journalist och författare av såväl spänningslitteratur som relationsromaner. Ofta skildrar hon kvinnors förhållanden.

FOTO MALIN VON STRAUSS

50%

2014 sätts målet att hälften av allt bistånd ska gå till kvinnor.

2015 blir Vi-skogen förmånstagare i Svenska Postkodlotteriet.

2017 sluter Vi-skogen sitt första avtal med EU, ett projekt i Mara Serengeti som bland annat ska utbilda bönder i agroforestry.

2018 startar det nya programmet ALIVE (Agroforestry for Livelihood Empowerment Programme).

2019 lanseras Vi-skogens klimatkalkylator.

Trädplantor i Kenya.

(Kenya)

sive Growth Project (NARIGP), Research Triangle Institute International (RTI), Agriterra och World Education Inc.

Ökad uppmärksamhet på barn och ungdomar inom agroforestry

Efter beslut om ökat fokus på barn och ungdomar inom agroforestry-arbetet har Vi-skogens samarbetsorganisationer genomfört insatser för att nå ut till skolbarn med information och kunskap om miljö och agroforestry. Detta bidrog till att Vi-skogen överträffade sitt årliga mål om antal flickor och pojkar som är engagerade i det regionala programmet med över 100 procent.

Vi-skogen i Kenya i globalt centrum

Under året deltog Vi-skogen med representanter från Kenya i en rad internationella evenemang. Under FN:s klimattoppmöte som hölls i New York i september uppmärksammades agroforestry som en bidragande faktor till ökad jämställdhet och förbättring av den biologiska mångfalden. Under det årliga mötet för FN:s kommitté för global matsäkerhet (CFS) i Rom, diskuterades agroforestry som ett bidrag till att uppnå det globala målet om ingen hunger (mål nr 2).

Vi-skogen såg också till att Margaret Muchanga, en jordbrukare från ett av de projekt vi driver, kunde delta i världskongressen om agroforestry i Montpellier. Under kongressen delade Margaret erfarenheter från sin gård och hur agroforestry-metoder har bidragit till ökad mjölkvolym, förbättrad jordbruksproduktion och ökat väbefinnande. Hon passade också på att belysa behovet av att planera träd bland grödor. Tillbaka i Kenya har Margaret delat sina erfarenheter från kongressen med jordbrukare i sin by, som nu har börjat med agroforestry-metoder som ökat även deras avkastning. Margaret har också fungerat som inspiration för andra kvinnor i samhället att höja sina röster och ta plats inom familjen och i samhället i stort.

Utbildning inom HRBA

Under 2019 genomförde Vi-skogen work shops inom rättighetsbaserat arbete (Human Rights Based Approach). Detta för att bygga kapacitet hos partnerorganisationer och andra civilsamhällesorganisationer att utbilda medborgare i rättighetsbaserade frågor.

Som ett resultat av utbildningarna gick Vi-skogens samarbetsorganisationer och civilsamhällesorganisationer i Bungoma-distriktet samman för att stärka sina röster när de lokala utvecklingsplanerna skulle tas fram (County Integrated Development Plans 2018–2022). Hela 70 procent av förslagen för att förbättra utvecklingsplanerna godkändes. Bland annat antogs strategier för bättre planering, budgetering och förbättrad leverans av tjänster för rättighetsinnehavarna. Dessutom kunde man sätta igång byggandet av en vattenkälla i distriktet Lwandanyi, för att säkra tillgången till rent och säkert vatten.

Vi-skogen i Kenya stärker svaga grupper i samhället

Fler kvinnor behöver få göra sin röst hörd. Det har Vi-skogen arbetat hårt för under året, och bland annat stöttat kvinnor att ta plats i medlemsorganisationer och på möten. Även barn och ungdomar har fått större uppmärksamhet genom utbildning om miljö och agroforestry.

Under året fokuserade Vi-skogen i Kenya på att stärka kvinnligt ledarskap. 173 kvinnor, som deltar i det regionala ALIVE-programmet, utbildades i ett ledarskapsprogram med inriktning på att stärka sin röst och få en positiv självbild. Målet är inte bara kvinnor i ledarpositioner, utan också att öka kvinnors aktiva och meningsfulla deltagande. Vi-skogen har nu två medlemsbaserade organisationer i landet vars styrelse har en kvinnlig ordförande.

Stärkta lokala aktörer

Vi-skogen stödjer lokala partnerorganisationer att bygga allianser för påverkansarbete och resursmobilisering, särskilt på länsnivå. Stödet har under året skett genom utbildning, informationsutbyte och teknisk support.

Ett resultat av detta är att två samarbetspartners, i Bungoma- och Elgeyo Marakwet-distrikten, inkluderade agroforestry, värdekedjor och småskaliga jordbrukares intressen i sina årliga utvecklingsplaner.

Ökade finansieringsmöjligheter

Vi-skogen stöttar partnerorganisationer i att identifiera finansieringsmöjligheter. Under året har detta resulterat i finansiering från nya givare som The National Government Affirmative Action Fund (NGAAF), National Agricultural and Rural Inclu-

Kooperativet Mutimawurugo i Rwanda.

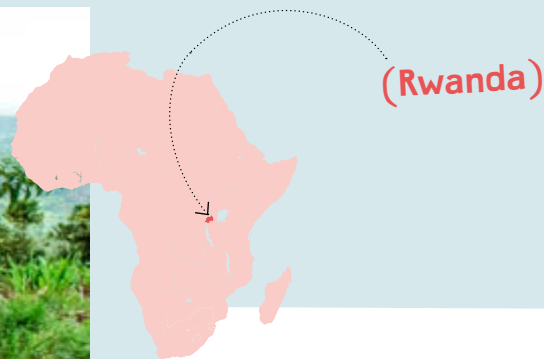
Påverkans- arbete och affärsutveckling i fokus

Vi-skogens arbete i Rwanda har under året främst koncentrerats på två områden; påverkansarbete och affärsutveckling.

Påverkansarbete på frammarsch

Vi-skogen inledde under 2019 ett samarbete med en lokal partnerorganisation i Rwanda för stärkt påverkansarbete, öppenhet och engagemang i det civila samhället. Styrelser och ledningspersonal inom Vi-skogens partnerorganisationer utbildades vidare i påverkansarbete.

Utbildningen, som var ett samarbete mellan Vi-skogen och Agricultural Non-State Actors Forum från Tanzania, bidrog till att bättre förstå småskaliga jordbrukares situation. Vi-skogens personal deltog också i ett flertal möten med beslutsfattare, vilket möjliggjort åtgärder och ökade möjligheter för rättighetsinnehavarna att göra sina röster hörda i

olika forum. Under året valdes Vi-skogen även till medlem av National Steering Committee of Rwanda Organic Agriculture Movement.

Jordbruk som business

I Rwanda är jordbruket fortfarande grundläggande för ekonomisk tillväxt, fattigdomsbekämpning och en hållbar miljö. För att identifiera nya marknader, öka kunskapsutbytet och hjälpa jordbrukare att driva jordbruk som företag, utbildades under året bondegrupper och enskilda bönder genom att göra studieresor – i och utanför landet.

I slutet av 2019 hade flertalet av Vi-skogens samsamarbetsorganisationer utvecklat verksamheter för exempelvis mjölbearbetning, brikettframställning och hantverk. Som ett resultat av detta kunde organisationernas medlemmar öka sin vinst och inkomst och därmed förbättra sin försörjning.

Jean Damascene Nzachinyeretse och Alphonsine Mukamurenzi är medlemmar i Vi-skogens partnerorganisation COPRORIZ sedan år 2000. Med stöd från Vi-skogen och COPRORIZ har de fått utbildning i företagande, kunnat bli medlemmar i en spara- och lånagrupp och gjort studieresor. Möjligheter som hjälpt dem att gå från att odla för egen överlevnad till att driva sitt jordbruk som ett företag. ”Tack vare detta har vår produktion förbättrats avsevärt och våra inkomster har ökat rejält”, säger Alphonsine. ”Dessutom har vi, tack vare vårt sparande, kunnat köpa en maskin för att mala majs. Vi tackar kooperativet och dess partners, särskilt Vi-skogen, för allt stöd vi fått”, säger Jean.

Gasabo-distriktet i Rwanda.

FOTO: JOY KIVATA

Mwita Igayi.

(Tanzania)

Agroforestry tar plats i nationell jordbrukspolitik

I Tanzania har Vi-skogens satsning på agroforestry på nationell nivå gett resultat. Kampanjen har lett till att jordbruksdepartementet inkluderat detta i sin politik.

Under 2019 inledde Vi-skogen en kampanj för att uppmärksamma behovet av en nationell agroforestry-strategi i Tanzania. Kampanjen lanserades under Agroforestry Symposium 2019, som lockade över 1 500 deltagare från olika delar av samhället, inklusive offentlig och privat sektor, statliga tjänstemän, politiker, civilsamhällets organisationer, forskare och jordbrukare. Vid symposiet deltog också ledningen för det parlamentariska utskottet med ansvar för jordbruk, vatten och boskap, samt Vi-skogens styrelse från Sverige.

Vi-skogen bjöds därefter in att presentera resultaten i parlamentet, varpå jordbruksdepartementet valde att inkludera agroforestry i den nationella jordbrukspolitiken.

Kvinnor i ledande positioner

Wegesha Marwa från byn Karakatonga, var en traditionell dansare innan hon gick med i en spara- och lånagrupp, en grupp som huvudsakligen består av kvinnor. Gruppen bildades tack vare ett utvecklingsprojekt från BUFADESO, en av Vi-skogens 12 partnerorganisationer i Tanzania. Syftet med gruppen är att etablera och utveckla hållbara jordbruk för förbättrad försörjning. Under året har kvinnorna bland annat utbildats i agroforestry, hållbart jordbruk och jämställdhet – något som verkligen har gett resultat.

”Det har inte varit lätt att komma dit jag är i dag. Jag brukade dansa för att underhålla turister, men det var dåligt betalt. All ny kunskap har nu förbättrat min situation rejält. Efter utbildningen från BUFADESO fick jag förtroendet att bli gruppleddare för min spara- och lånagrupp. Det stärkte verkligen min självkänsla och jag bestämde mig för att försöka bli ordförande i det lokala ledarvalet 2019. Och jag vann! I dag leder jag mitt samhälle, där det på grund av normer och kultur tidigare var omöjligt för en kvinna att tala inför publik. Jag känner mig som en superkvinna!”, säger Wegesha Marwa.

Två nationer, ett mål – att rädda ekosystemet Serengeti-Mara

Serengeti-Mara är ett av världens största ekosystem, med den största variationen av betande däggdjur.

Vi-skogens SEMA-projekt, som finansieras av EU, bidrar till att bevara det gränsöverskridande ekosystemet Serengeti-Mara i Tanzania och Kenya. Detta genom att ge lokala samhällen möjlighet till hållbar försörjning samt att stödja ekosystemhantering och bevarandet av vilda djur.

Genom projektet, som är inriktat på jordbrukare som lever i ekosystemet Serengeti-Mara, har bönderna fått utbildning i markhanteringstekniker samt i hur man kan samexistera med de vilda djuren, bevara miljön, plantera träd och bedriva klimatsmart hållbart jordbruk. Projektet har visat på vikten av biologisk mångfald i både jordbruk och ekosystem. En av projektets framgångskomponenter handlar om att ta fram planer för markanvändning, där människor och djurliv samexisterar i landskapet.

Mwita Igayi är en av jordbrukarna som deltar i projektet. Han lever med sin familj på en gård som gränsar till Serengeti nationalpark i Tarime-distriktet i Tanzania och odlar olika typer av grödor. Men grödorna förstördes tidigare av de vilda djuren, särskilt elefanter, vilket medfört stora förlorade inkomster. Under året fick Mwita utbildning i hur familjen kan existera tillsammans med de vilda djuren, bevara miljön, plantera träd och bedriva ett klimatsmart hållbart jordbruk. Mwita lärde sig vilka grödor som håller vilda djur borta. Resultatet blev en skörd så stor att den inte bara räcker till familjen, utan som också gav ett överskott att sälja. Familjens ekonomi har förbättrats avsevärt och de har kunnat bygga ett nytt hem. Nu planerar Mwita att köpa en ko och han hoppas kunna expandera sin gård ytterligare. Mwita har hittills planterat över 100 olika agroforestry-träd för att anpassa sig till effekterna av klimatförändringarna.

(Uganda)

Passion för passionsfrukt och kaffe ger bättre ekonomi

Passionsfrukt- och kaffeodlare i Uganda har fått bättre ekonomi tack vare Vi-skogen. Med hjälp av utbildning i att utveckla värdekedjor har frukt blivit juice, kaffe förädlats och förpackats och alltihop marknadsförts kollektivt.

I Uganda är passionsfrukt och kaffe viktiga källor till försörjning för tusentals småskaliga jordbrukare. Men till följd av ohållbara jordbruksmetoder, klimatförändringar och marknadsmisslyckanden, lider många bönder av otillräcklig produktion och dålig inkomst.

Med stöd av Vi-skogen har kvinnliga jordbrukare och ungdomar fått stöd i utvecklingen av värdekedjor för passionsfrukt och kaffe – något som bidragit till att de kunnat öka sin produktion och inkomst betydligt. Genom utbildning under året har jordbrukarna lärt sig att bearbeta råvarorna och att aktivt delta i kollektiv marknadsföring. Detta gäller särskilt för passionsfruktodlingar genom Vi-skogens samarbetsorganisation Masaka District Farmers Association (MADFA), där medlemmarna gjort juice av sin frukt.

Stora framsteg har också gjorts hos kaffeodlarna som har lärt sig bearbeta, förädla och förpacka kaffet. Under 2019 fick jordbrukare som odlar kaffe ett vinstmedelvärde på cirka 6000 svenska kronor per familj. Arbetet med hållbara jordbruksmetoder och stärkt deltagande i beslutsfattandet inom Vi-skogens partnerorganisationer har vidare lett till en ökad förståelse för könsneutralt arbete. Genom projektet GREAN har över 12000 kaffebönder, varav 30 procent kvinnor och 22 procent ungdomar, lyckats stärka sin kapacitet under året. Kvinnors och ungdomars deltagande är numera tydligt och kaffe är inte längre en mansdominerad marknad i Uganda. Under året lanse-

rades också det första Fairtrade-certifierade kaffet inom projektet, vilket har lett till ett ökat värde och ökade vinstmarginaler på upp till 14 procent.

Ökade tillgångar för kvinnor och ungdomar

Tack vare insatser via Vi-skogens program ALIVE, har andelen jordbrukare som har tillgång till finansiella tjänster ökat med 40 procent under året. Pengarna som lånas av medlemmarna i spara- och lånagrupper används för odling samt förädling av kaffe och produktion av briketter, vilket lett till ökade intäkter. Under 2019 har 87 procent av medlemmarna sparat pengar och 74 procent fick tillgång till kredit från olika finansiella institutioner, inklusive spara- och lånagrupper. Med stöd från projektet GREAN är 7087 av de 10125 medlemmarna i spara- och lånagrupperna kvinnor och ungdomar (70 procent).

Drömprojektet ger resultat

Norah Namugenyi är änka med sex barn och lever på sin passionsfruktodling. ”Det var mitt drömprojekt från början, men jag hade inte tillräckligt med kunskap och inkomst för att odla passionsfrukt av hög kvalitet. Efter att ha deltagit i en serie utbildningar om passionsfruktodling gjorde jag slag i saken och expanderade min fruktträdgård. Jag brukade skörda åtta påsar med passionsfrukt och sälja till lokala mellanhänder. Under 2019 har jag skördat 48 påsar, som jag sålt till ett betydligt högre pris. Trots utmaningar som torka, skadedjur och sjukdomar, har jag lyckats höja mina inkomster rejält. Jag kan ta hand om mina barn och även andra människor i byn. Nu kommer jordbrukare till min gård för att studera verksamheten. Jag känner mig stolt”, säger Norah.

Kaffeböner.

FOTO EDWARD ECHWALU

(Vi-skogens styrelse)

Unn Edberg

Ledamot

Vd för Vi Media AB
och chefredaktör för Vi

Invald i styrelsen: 2018

Andra betydande uppdrag: Styrelseledamot i Stiftelsen Teskedorden, Sveriges Tidskrifter och Norra Västerbotten Tidnings AB. Vice ordförande i Utgivarna.

Bodil Jönsson Lindgren

Ledamot

Kommunikationschef Coop Sverige

Invald i styrelsen: 2011

Andra betydande uppdrag: Inga övriga uppdrag anmälda. Tidigare bl. a. marknadsdirektör Coop Marknad, marknadschef Coop Butiker och Stormarknader.

Magnus Kindbom

Ledamot

Skogsdirektör och chef för
LRF Skogsägarna

Invald i styrelsen: 2018

Andra betydande uppdrag: Inga övriga uppdrag anmälda. Tidigare statssekreterare på Landsbyggsdepartementet.

Charlotta Szczepanowski

Ledamot

Chef hållbarhet och kvalitet,
Coop Sverige

Invald i styrelsen: 2019

Andra betydande uppdrag: Tidigare erfarenhet av hållbarhetsarbete på Electrolux och Posten samt chef för hållbar utveckling på Riksbyggen. Ordförande i NMC, nätverket för hållbart näringsliv samt styrelseledamot i KRAV.

Pia Carlsson Thörnqvist

Ordförande

Chef Medlem och Varumärke, KF

Invald i styrelsen: 2017

Tidigare marknads- och kommunikationsdirektör på Folksam och marknadschef på KPA Pension.

Anna Tibblin

Generalsekreterare

Generalsekreterare för Vi-skogen och We Effect. Har tidigare varit internationell chef och regionchef i södra Afrika och Latinamerika, arbetat med biståndsutvärderingar i eget konsultföretag samt arbetat som journalist på dags- och branschtidningar.

(Förvaltningsberättelse)

Allmänt om verksamheten

Ändamål och vision

Stiftelsens ändamål är "Att genom plantskolor, trädplantering och andra åtgärder i samband därmed bidra till ekologisk balans och till bättre och tryggare försörjning för de fattiga och sämst ställda i områden som hotas av ekologisk utarmning" vilket går hand i hand med Vi-skogens vision som är "En hållbar miljö som gör det möjligt för människor i fattigdom att förbättra sina liv".

Målgrupp och uppdrag

Vi-skogens målgrupp finns i fyra länder runt Victoriasjön. Mottagarna består av bondefamiljer som lever i fattigdom, med särskilt fokus på kvinnor, unga vuxna och barn. Vi-skogen arbetar med rådgivning, utbildning och trädplantering genom agroforestry-metoder. Agroforestry innebär samodling av träd, buskar och grödor som också integreras med djurskötsel i syfte att nå en hållbar miljö.

Sedan 2011 arbetar Vi-skogen i partnerskap med lokala bondeorganisationer. Genom agroforestry och stöd till bondeorganisationer bidrar Vi-skogen till minskad fattigdom, ökade inkomster, ökad biologisk mångfald och klimatanpassning. Stöd ges också till bönders egna spar- och kreditföreningar. Vi-skogen integrerar dessutom jämställdhetsfrågor i hela verksamheten och stor vikt läggs på lokalt ägarskap och inflytande, då det ger långsiktiga och bärkraftiga resultat.

Vår organisation

I verksamhetsländerna Kenya, Tanzania, Uganda och Rwanda finns varsin landskontor och dessutom ett regionkontor baserat i Nairobi, Kenya. Sedan 2006 finns Vi-skogen även representerad i Malawi. Huvudkontoret ligger i Stockholm.

Prioriterade arbetsområden

En hållbar miljö som grund för fattigdomsminskning är avgörande för Vi-skogens syn på utveckling. Verksamheten utgår från ett rättighetsperspektiv med fokus på arbete i partnerskap som ger lokalt ägande. Styrelsens beslut om prioriterade arbetsområden är vägledande för verksamheten. Dessa områden är:

- Hållbart klimatanpassat jordbruk baserat på agroforestry
- Ekonomisk trygghet
- Jämställdhet mellan könen och egenmakt
- System och ledning för starka bondeorganisationer
- Kommunikation, insamling och resursmobilisering
- Påverkansarbete

Följande principer styr Vi-skogen:

- Lokalt ägande och genomförande av aktiviteter i fält
- Fokus på mänskliga rättigheter och staternas ansvar att förverkliga dessa
- Fokus på böndernas egna organisationer som verktyg för social och politisk påverkan
- Flexibilitet och ödmjukhet i arbetet med partnerorganisationerna
- Stärka människors inflytande genom demokratiska organisationer

- Byggande av långsiktig kapacitet hos partnerorganisationerna
- Ansvarskrävande, långsiktigt ansvar och transparens

Samarbete med We Effect

We Effect förmedlar Sida-medel till Vi-skogen för program och projekt i Östra Afrika. Samarbetet har stärkts ännu mer under året genom en ny organisationsstruktur för ökad effektivitet och samverkan i utvecklingssamarbetet. Organisationerna delar på administration och marknadsföring på huvud- och regionkontoret och tar del av varandras erfarenheter inom flera områden.

Väsentliga händelser under året

Klimatförändringarnas negativa effekter har varit fortsatt tydliga under året och slår hårt mot befolkningen i östra Afrika. Torka, översvämningar och jordskred leder till akut matbrist och att människor tvingas fly.

Vi-skogen arbetar med småskaliga bönder i fyra länder runt Victoriasjön i östra Afrika, som får utbildning i hållbara jordbruksmetoder. Det ökar jordbrukarnas motståndskraft mot klimatförändringarna, hjälper dem att anpassa sig till det nya klimatet och ger större skördar, vilket ger mer mat på bordet.

En analys av den geografiska närvaron i regionen har genomförts. Styrelsen har utifrån den beslutat att Vi-skogen ska fortsätta i samtliga fyra länder, men med ett specialuppdrag för Rwanda att säkerställa att programmet utformas så att människors rättigheter

stärks. Detta kommer att utvärderas på nytt i slutet av 2020.

Under året har Vi-skogen strävat efter att inkludera partnerorganisationer i allt fler aktiviteter, bland annat i utbildningsinsatser för att höja kapaciteten för resursmobilisering. Vi-skogen bjöd också med en partner till African Landscape Forum i Arusha, något som väckte stor uppmärksamhet.

Vi-skogens påverkanskampanj *Local to global advocacy for agroforestry policies* har rönt stora framgångar under året. Under året har Vi-skogen också arrangerat och deltagit i ett flertal internationella event. I juli arrangerades ett evenemang med Agroforestry Network tillsammans med UNDP i anknytning till UN High Level Political Forum i New York. Vi har även deltagit i FN:s klimattoppmöte, COP 25, World Agroforestry Congress i Montpellier, UN Climate Forum i New York, ICA-Congress i Kigali, samt Commission on Food Security i Rom.

Ändamålsverksamheten i regionen

■ **I Rwanda** har Vi-skogen satsat hårt på att införa en påverkanskomponent i programmet. Partnerorganisationen ANSAF från Tanzania bjöds in för att hålla utbildningar både för personal, partnerorganisationer och andra aktörer i hur påverkansarbete kan utformas utifrån Vi-skogens kärnverksamhet.

■ **Tanzania**-kontoret har tillsammans med We Effect tagit initiativ till att samla svenska civilsamhällesorganisationer

(Förvaltningsberättelse)

till ett nätverk för utbyte och för att skapa en plattform för ett mer strukturerat samarbete med svenska ambassaden i landet.

Det årliga Agroforestry-symposiet i november fick under 2019 mer uppmärksamhet än tidigare, inte minst i media. Vi-skogens styrelse deltog också under en dag och Vi-skogens styrelseordförande var en uppskattad hedersgäst. Under året medverkade Vi-skogen i översynen av den nationella jordbrukspolicyn där agroforestry kommer att få en mer framträdande plats.

■ **Uganda** har under året beviljats två projekt, *Green Schools for better learning* finansierat av Radiohjälpen, och *Green Livelihoods for Youth*, finansierat av den europeiska kommissionen. På Internationella Skogsdagen planteras cirka 28 000 träd av Vi-skogens lokala samarbetspartners i Uganda. I Uganda märks det krympande utrymmet för civilsamhället, där all opposition mot presidenten slås ner brutalt, och där restriktioner införs för sociala medier.

■ **I Kenya** har året fokuserat på genomlysning av projektet Mt Elgon, finansierat av en fransk investeringsfond. På inbjudan av svenska ambassaden har kontoret också deltagit i fältbesök och uppföljningsseminarium av landsbygdsutvecklingsprogrammet ASDSP. Vi har också fått en plats i kommittén för framtagandet av en agroforestry-strategi och i maj deltog Vi-skogen i Global Soil Week i Nairobi.

Verksamheten i Sverige

I samband med de globala event som Vi-skogen deltagit i under året har vi, tillsammans med Agroforestry Network, publicerat rapporter och policydokument på bland annat temat *Agroforestry For Adaptation and Mitigation to Climate Change and Migration and Agroforestry*. Vi-skogens rapport *Varmare klimat – iskall nyhet?*, om medias rapportering av klimatfrågan, presenterades på ett fullsatt seminarium för femte året i rad. I alla våra medieaktiviteter under året har vi strävat efter att sätta agroforestry på agendan.

I mars 2019 lanserade Vi-skogen en klimatkalkylator. I och med detta kunde privatpersoner börja köpa klimatkompensation. Klimatkalkylatorn har också förenklats för både företag och privatpersoner att beräkna sina utsläpp och kompensera för dessa direkt via webben. Under året genomfördes ett flertal marknadsföringskampanjer för att uppmärksamma kalkylatorn. Vi-skogen har också tagit fram korta animationsfilmer som förklarar hur klimatkompensationen fungerar. Försäljning av klimatkompensation ökade med 49 procent under 2019.

Under Almedalsveckan arrangerade Vi-skogen ett seminarium kring klimatkompensation där en av de bönder som är med i Vi-skogens klimatkompensationsprojekt, Prisca Mayende, var på plats. Under veckan deltog även Vi-skogen i olika paneler samt arrangerade ett seminarium på Sidas Sverige i Världen, tillsammans med Agroforestry Network, på temat migration och agroforestry.

Under året har Vi-skogen deltagit i flera andra evenemang såsom Grannyran i Smedjebacken tillsammans med Postkodlotteriet, Konsumentföreningen Stockholms temadag på Skansen, Järva-veckan, Mölndals hållbarhetsvecka och Hemsös internationella vecka.

Vi-skogens insamling av gåvor uppgick till totalt 59,8 msek. Organisationen har under året arbetat med att nå nya månadsgivare och året avslutades med en uppskattad och framgångsrik julkampanj riktad mot privatpersoner och företag, där budskapet var *Ersätt ett träd med ett annat*. Vi-Skogens ambassadörer har under året medverkat i olika filmer i de sociala mediekanalerna. Marknadsavdelningen har under året gjort om Vi-skogens webbsidor, både den svenska webben och den internationella.

Giva Sveriges kvalitetskod

Vi-skogen är medlem i Giva Sverige som är branschorganisation för de svenska insamlingsorganisationerna. Giva Sverige har utarbetat en kvalitetskod för etisk, professionell och transparent styrning av organisationer, vilken Vi-skogen tillämpar. Från och med år 2013 granskas kodens efterlevnad av extern revisor.

Övrigt

Under året har en ny avdelning för Vi-skogen på huvudkontoret formats och en ny avdelningschef tillsatts tillsammans med ett flertal rekryteringar till avdelningen. Roller och ansvar mellan region och huvudkontor har analyserats och utvecklats.

Framtida utveckling och händelser efter balansdagen

Den pågående covid19-krisen kommer att ha omfattande konsekvenser på organisationens verksamhet. Vi kan förvänta oss förändrade prioriteringar hos biståndsfinansiärer och större konkurrens om insamlade medel.

Innehållet i biståndsverksamheten kommer också att påverkas, även om vi ännu inte vet exakt hur.

Resultat och ställning

Kvarstående belopp för året att balansera efter omföring till ändamålsbestämda medel uppgår till 5,0 msek.

Vi-skogen är en icke vinstdrivande organisation. Emellertid har styrelsen ansett det viktigt med ett eget kapital som en buffert bland annat för att kunna garantera långsiktighet. De långfristiga värdepappersinnehaven är bokförda till genomsnittligt anskaffningsvärde. Vi-skogen kommer att ha en fortsatt låg risk i de finansiella placeringarna i enlighet med stiftelsens policy för konsolidering och kapitalplacering.

Resultaträkning

(Belopp i kronor)

Verksamhetsintäkter	Not	2019	2018
Gåvor	3	59 817 286	61 868 838
Nettoomsättning		4 458 695	1 889 929
Bidrag	3	29 526 318	32 391 231
Övriga verksamhetsintäkter	4	982 023	2 230 851
Summa verksamhetsintäkter		94 784 322	98 380 849
Verksamhetskostnader	5		
Ändamålskostnader	6	-69 978 733	-69 700 785
Insamlingskostnader		-11 700 573	-18 822 410
Kostnad sålda varor och tjänster		-4 170 540	-2 290 866
Administrationskostnader		-3 816 131	-4 187 000
Summa verksamhetskostnader		-89 665 977	-95 001 061
■ Verksamhetsresultat		5 118 345	3 379 788
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	-484 611	2 050 153
Ränteintäkter		623 156	200 380
Räntekostnader		-581	-14 758
Summa resultat från finansiella investeringar		137 964	2 235 775
Resultat efter finansiella poster		5 256 309	5 615 563
■ Årets resultat		5 256 309	5 615 563
Förändring av ändamålsbestämda medel			
Årets resultat enligt resultaträkningen (se ovan)		5 256 309	5 615 563
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		1 448 182	2 155 316
Ändamålsbestämning av medel		-1 674 299	-1 448 182
■ Kvarstående belopp för året/balanserat kapital		5 030 192	6 322 697

Balansräkning

(Belopp i kronor)

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar Balanserade utgifter för programvara	8	426 468	852 934
Finansiella anläggningstillgångar Långfristiga värdepappersinnehav	9	44 413 976	43 144 801
Summa anläggningstillgångar		44 840 444	43 997 735
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Produkter		6 321	122 398
Fordringar			
Kundfordringar		1 190 580	1 135 830
Övriga fordringar		14 048 233	3 228 929
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	826 664	656 192
		16 065 477	5 020 951
Kassa och bank		30 489 194	36 631 053
Summa omsättningstillgångar		46 560 992	41 774 402
■ Summa tillgångar		91 401 436	85 772 137
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Stiftelsekapital		17 151 242	17 151 242
Balanserat kapital		44 898 082	39 867 891
Ändamålsbestämda medel		1 674 299	1 448 182
		63 723 623	58 467 315
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	11	693 137	3 571 044
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 135 844	6 715 581
Skatteskulder		565 080	404 310
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	12	12 143 127	8 880 607
Övriga skulder	13	10 127 788	5 172 024
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	2 012 837	2 561 256
		26 984 676	23 733 778
■ Summa eget kapital och skulder		91 401 436	85 772 137

Förändringar i eget kapital

(Belopp i kronor)

	Stiftelsekapital	Balanserat kapital	Ändamåls- bestämda medel	Summa eget kapital
Vid årets början	17 151 242	39 867 891	1 448 182	58 467 315
Ändamålsbestämt	–	–1 674 299	1 674 299	–
Utnyttjande	–	1 448 182	–1 448 182	–
Årets resultat	–	5 256 309	–	5 256 309
Eget kapital 2019-12-31	17 151 242	44 898 082	1 674 299	63 723 623

Kassaflödesanalys

(Belopp i kronor)

Den löpande verksamheten	2019	2018
Resultat efter finansiella poster	5 256 309	5 615 563
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar och nedskrivningar	426 466	426 466
Rearesultat försäljning av finansiella anläggningstillgångar	484 611	-2 050 153
Övriga avsättningar	-2 877 907	69 700
	3 289 479	4 061 576
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av verksamhetskapital	3 289 479	4 061 576
Förändringar i verksamhetskapital		
Förändring av varulager	116 077	39 366
Förändring kortfristiga fordringar	-11 044 526	1 745 983
Förändring kortfristiga skulder	3 250 897	8 496 866
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-4 388 073	14 343 791
Investeringsverksamheten		
Avyttring/minskning av finansiella tillgångar	12 842 013	81 097 734
Investeringar i finansiella tillgångar	-14 595 799	-79 259 193
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 753 786	1 838 541
Årets kassaflöde	-6 141 859	16 182 332
Likvida medel vid årets början	36 631 053	20 448 721
Likvida medel vid årets slut	30 489 194	36 631 053

(Noter)

Belopp i kronor om inte annat anges

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Noter med redovisningsprinciper till resultat- och balansräkning

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och FRILs Styrande riktlinjer för årsredovisning. Redovisnings- och värderingsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Redovisning av intäkter

En transaktion i vilken Vi-skogen har tagit emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Gåvor av exempelvis aktier, fastigheter och konst intäktsredovisas vid gåvotillfället. En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte.

Gåvor som Vi-skogen avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar. Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde.

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader (till exempel för administration) redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

Redovisning av kostnader

Verksamhetskostnader består i huvudsak av ändamåls-, insamlings- samt administrationskostnader. Ytterligare verksamhetskostnader som ej kan hänföras huvudfunktionerna är kostnader för sålda varor, vilket innefattar inköps-, administrerings- samt försäljningskostnader.

Ändamålskostnader består av kostnader som hänförs till Vi-skogens uppdrag enligt stadgarna, vilket innefattar godkända kostnader för projektverksamheten samt kostnader för rapportering, uppföljning och revision. Insamlingskostnader består av kostnader som härrörs till arbete med att samla in gåvor och bidrag från givare. I administrationskostnader ingår centrala funktioner, som IT- och ekonomifunktion, personal, administrativa system, andra för organisationen gemensamma kostnader samt revisionskostnader.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som förmånsbestämda och de förenklingsregler som anges i BFNAR

2012:1 tillämpas. Pensionsförpliktelser har tryggats genom en överföring av medel till en pensionsstiftelse. I det fall stiftelsens förmögenhet överstiger förpliktelsen redovisas ingen tillgång och i det fall förmögenheten understiger förpliktelsen redovisas en avsättning.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan. Leasingavtal redovisas som operationell leasing och redovisas linjärt, det vill säga inga avtal har balanserats.

Fordringar och skulder

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inkomma. Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till svenska kronor per balansdagens valutakurs.

Lager av produkter

Lagret värderas enligt lägsta värdets princip, det vill säga till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Genomsnittliga anskaffningsvärden per produkt används och verkligt värde motsvaras av respektive produkts nettoförsäljningsvärde.

Värderings- och avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar sker linjärt över plan, vilket baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd. Nedskrivning sker endast vid bestående värdenedgång som kan beräknas på ett tillförlitligt vis.

Materiella anläggningstillgångar överstigande ett prisbasbelopp redovisas som tillgång i balansräkningen när det på basis av tillgänglig information är sannolikt att den framtida ekonomiska nyttan som är förknippad med innehavet tillfaller stiftelsen samt att anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Då inköpen bedöms vara bidragsfinansierade minskar bidragen anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde.

Byggnader utgörs av byggnader i Afrika som används i verksamheten, men ägs och redovisas hos stiftelsen i Sverige.

Fastighetsinnehaven främjar långsiktigt verksamheten i respektive land och är ekonomiskt gynnsamma. Byggnaderna kan inte flyttas med verksamheten och vad som kan erhållas vid en försäljning är osäkert. På grund av dessa omständigheter har fastigheternas avskrivningsperiod fastställts till 10 år.

Följande avskrivningstider tillämpas: Byggnader i utlandet 10 år, inventarier 5 år, datorer 3 år. Långfristiga räntebärande tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde, med avdrag för eventuell nedskrivning. Alla tillgångar som innehas för riskspridning anses ingå i en värdepappersportfölj och betraktas som en post vid värdering enligt lägsta värdets princip respektive vid nedskrivningsprövning. Nedskrivning görs om marknadsvärdet för hela portföljen understiger anskaffningsvärdet och nedgången bedöms varaktig.

Ändamålsbestämda medel

Som ändamålsbestämda medel inom eget kapital redovisas insamlade medel där givaren eller styrelsen angett det ändamål som medlen ska användas till, men där stiftelsen ännu inte åsamkats utgifter för detta ändamål.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Vi-skogen gör uppskattningar och bedömningar om framtida utveckling. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Not 3 Insamlade medel

■ Gåvor som redovisats i resultaträkningen

Insamlade medel	2019	2018
Enskilda givare	28 598 000	35 361 864
Coop Biståndsknappen på pantautomater	6 557 825	6 575 929
Coop bärkassar	2 892 433	3 177 686
Svenska Postkodlotteriet	10 800 000	11 000 000
Övriga gåvor från företag och organisationer	10 969 028	4 425 280
Företagsgåvor klimatkompensation	-	1 328 079
Summa insamlade medel, gåvor	59 817 286	61 868 838

I Övriga gåvor från företag och organisationer ingår 337 907 kr (359 147) från Robur Humanfonden.

Gåvor utgörs av mottagna gåvor från allmänhet, företag, organisationer med fler. Till gåvor räknas även testamentsgåvor och donationer, lotteri-intäkter samt försäljningsvärde av eventuella skänkta tillgångar.

■ Bidrag som redovisats som intäkt

Insamlade medel	2019	2018
Radiohjälpen	211 322	551 021
Livelihoods Mount Elgon, Kenya	3 073 325	5 415 927
Svenska Postkodlotteriet specialprojekt	1 791 557	3 122 067
Nordic Climate Facility	1 544 668	1 283 793
Övriga bidrag	1 025 466	1 470 248
Summa insamlade medel, bidrag	7 646 338	11 843 056
Offentliga bidrag		
EU Tanzania och Kenya	2 527 984	1 462 540
Sida Civsam EU egeninsats	631 996	365 635
Sida Civsam, rambidrag	18 720 000	18 720 000
Summa offentliga medel, bidrag	21 879 980	20 548 175
Totala insamlade medel består av följande	2019	2018
Gåvor som redovisats i resultaträkningen	59 817 286	2018
Bidrag som redovisats i resultaträkningen	7 646 338	11 843 056
Summa insamlade medel	67 463 624	73 711 894

Not 4 Övriga verksamhetsintäkter

	2019	2018
Lokala intäkter i utlandet	222 185	442 236
Övriga intäkter	759 838	1 788 615
Summa insamlade medel, gåvor	982 023	2 230 851

Lokala intäkter avser ränteintäkter och avtal för mindre direktfinansierade projekt i respektive land. Övriga intäkter består av försäljning av fröer och produkter från demonstrationsodlingar, försäljning av utranterade anläggningstillgångar, samt mindre hyresersättning. Intäkterna har använts i verksamheten och reducerar behovet av medel från Sverige.

Not 5 Personal och revisionskostnader

■ Medelantalet anställda

Tjänstgöringsort	2019	2018
Kvinnor Stockholm, Sverige	12	10
Män Stockholm, Sverige	1	2
Kvinnor Kitale, Kenya	22	16
Män Kitale, Kenya	22	4
Kvinnor Nairobi, Kenya	7	6
Män Nairobi, Kenya	3	3
Kvinnor Masaka, Uganda	8	8
Män Masaka, Uganda	12	8
Kvinnor Mwanza, Tanzania	5	4
Män Mwanza, Tanzania	11	11
Kvinnor Kigali, Rwanda	5	6
Män Kigali, Rwanda	8	9
Summa anställda	116	87
Löner och ersättningar	5 570 732	6 364 658

■ Löner och andra ersättningar

Tjänstgörande i Sverige	2019	2018
Sociala kostnader	2 160 673	3 887 411
Tjänstgörande i utlandet		
Kenya	10 356 613	9 658 716
Uganda	2 009 360	1 992 134
Tanzania	3 081 218	2 871 902
Rwanda	2 026 914	2 232 265
Totala löner och ersättningar	25 205 510	27 007 086
Sociala kostnader i Sverige (varav pensionskostnader)	2 160 673	3 887 411
Ersättning understigande ett halvt prisbasbelopp	-	65 140

Pensionsutfästelser för tjänstgörande i Sverige är tryggade med en pensionslösning hos Folksam. Under 2019 har 54 timmar utförts av volontärer.

(Noter)

Belopp i kronor om inte annat anges

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

Lön och ersättning till generalsekreterare uppgår till 215 283 kr (376 947). Generalsekreterarens villkor: Ömsesidig uppsägningstid 6 månader, vid uppsägning från arbetsgivarens sida utbetalas avgångsvederlag motsvarande lön under 6 månader. Inga ersättningar utgår till styrelsens ledamöter.

Av stiftelsens pensionskostnader, inklusive lagstadgad skatt, avser 0 kr (99 998) generalsekreteraren. Stiftelsens utestående pensionsförpliktelser till styrelsen uppgår till 0 kr (0).

Några transaktioner med styrelseledamöter, ledande befattningshavare eller nyckelpersoner har inte förekommit under året.

Antal styrelseledamöter på balansdagen	2019	2018
Kvinnor	4	3
Män	1	2
Totalt	5	5
Antal generalsekreterare/kanslichefer/ verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare		
Kvinnor	1	1
Totalt	1	1

Not 6 Ändamålskostnader

	2019	2018
Kitale, Kenya	18 552 376	17 089 924
Kampala, Uganda	11 335 550	10 998 564
Mwanza, Tanzania	12 554 710	11 623 743
Kigali, Rwanda	8 617 161	9 951 790
Regionkontoret Nairobi, Kenya	12 356 115	9 815 908
Kvalitetssäkring och kommunikation i Sverige	6 562 821	10 220 856
Summa ändamålskostnader	69 978 733	69 700 785

Ändamålskostnader består av direkta projektkostnader samt personalkostnader i verksamheten. Under året har verksamhet bedrivits i Kenya Agricultural Carbon-projektet (KACP). Verksamheten är certifierad för koldioxidlagring. Enligt Vi-skogens stadgar är stiftelsens ändamål att genom plantskolor, trädplantering och andra åtgärder i samband därmed bidra till ekologisk balans och till bättre och tryggare försörjning för fattiga och sämst ställda i områden som hotas av ekologisk utarmning.

Över tid har Vi-skogen sett anledning att ompröva tolkningen av denna och inkluderar nu även delar av kommunikationen med allmänhet och företag/organisationer i Sverige. Att kommunicera stiftelsens verksamhet är en förutsättning för stiftelsens fortlevnad och kan anses vara en "åtgärd i samband därmed". Vi-skogen inkluderar de delar som ej har direkt insamlingsfokus.

Not 7 Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2019	2018
Realisationsresultat vid försäljningar	-484 611	2 050 153
Summa	-484 611	2 050 153

Not 8 Balanserade utgifter för programvara

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärden	2 132 332	2 132 332
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 132 332	2 132 332
Ingående avskrivningar	-1 279 398	-852 932
Årets avskrivningar	-426 466	-426 466
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 705 864	-1 279 398
Redovisat värde vid periodens slut	426 468	852 934

Not 9 Långfristiga värdepappersinnehav

Upplupna anskaffningsvärden	2019	2018
Vid årets början	43 144 801	42 933 189
Investeringar	14 595 798	79 259 193
Avyttringar	-13 326 623	-79 047 581
Utgående upplupna anskaffningsvärden	44 413 976	43 144 801
	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Fördelning värdepappersinnehav		
Diskretionär fond	44 413 976	47 300 961
Summa	44 413 976	47 300 961

Innehavet i fonder ses som en värdepappersportfölj. Värdepappersportföljen har värderats till upplupet anskaffningsvärde på balansdagen. Förvaltningen är utlagd på ett diskretionärt uppdrag. Allokeringstjänst finns och omallokering sker inom angivna ramar. Stiftelsens "Policy för konsolidering och kapitalplaceringar" reglerar placeringarna.

Not 10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019	2018
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter i Sverige	480 427	309 216
Förutbetalda kostnader i utlandet	346 237	346 976
Summa förutbetalade kostnader och upplupna intäkter	826 664	656 192

Not 11 Avsättningar

	2019	2018
Ingående redovisat värde	3 571 044	3 501 344
Tillkommande avsättningar, förpliktelser i utlandet	-2 877 907	69 700
Summa förutbetalade kostnader och upplupna intäkter	693 137	3 571 044

Avsättningar består av regionalt lagstadgade upplupna löner till lokalanställd personal samt för utgifter i samband med omstrukturering av verksamheten. Under året har en omstrukturering-reserv om 2 750 000 kronor i sin helhet utnyttjats.

Not 12 Skuld erhållna ej nyttjade bidrag

	2019	2018
SLU	58 628	-
Radiohjälpen	1 989 037	-
Sida/EU own contribution	1 106 687	1 738 683
UHR	-	8 026
Specialprojekt Postkodlotteriet	7 536 346	5 402 903
Rotary Rwanda	-	94 184
Rotary Tanzania	-	62 014
Danish Family Planing	-	21 555
EU	1 452 429	1 512 730
FAO	-	40 512
	12 143 127	8 880 607

Not 13 Övriga skulder

	2019	2018
Plan Vivo klimatkompensation	2 920 756	2 745 732
KACP klimatkompensation	6 475 668	2 159 433
Personalens skatter, Sverige	146 365	167 150
Övriga skulder i utlandet	584 999	99 709
Summa övriga skulder	10 127 788	5 172 024

Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019	2018
Personalrelaterade kostnader	726 535	556 100
Övriga upplupna kostnader	1 286 302	2 005 156
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 012 837	2 561 256

Not 15 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Den pågående covid-19 krisen kommer att ha omfattande konsekvenser på organisationens verksamhet. Vi kan förvänta oss förändrade prioriteringar hos biståndsfinansiärer och större konkurrens om insamlade medel.

Innehållet i biståndsverksamheten kommer också att påverkas, även om vi ännu inte vet exakt hur.

Stockholm den 27 april 2020

Unn Edberg
Styrelseledamot

Magnus Kindbom
Styrelseledamot

Bodil Jönsson Lindgren
Styrelseledamot

Charlotta Szczepanowski
Styrelseledamot

Pia Carlsson Thörnqvist
Styrelseordförande

Anna Tibblin
Generalsekreterare

(Revisionsberättelse)

Till styrelsen i Insamlingsstiftelsen Vi planterar träd, org.nr 802012-8081

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Insamlingsstiftelsen Vi planterar träd (Vi-skogen) för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den förtroendevalda revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsre-

dovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsred i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan

förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

■ identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

■ skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

■ utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

■ drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen

och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

■ utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen och generalsekreteraren om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har utfört en revision enligt stiftelselagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Insamlingsstiftelsen Vi planerar träd (Vi-skogen) för år 2019.

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen. Som en del av en revision

enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Stockholm den 19 maj 2020

Erik Albenius
Auktoriserad revisor

Hans Eklund
Förtroendevald revisor

Lilian Ochieng
med döttrarna
Frída och Eliezel.

FOTO ELIN LARSSON

Hjälp oss bekämpa fattigdom och klimatförändringar!

Genom en gåva till Vi-skogen stöder du människor i länderna runt Victoriasjön i östra Afrika. Varje nyplanterat träd ger mer mat på bordet, större inkomster och skydd mot klimatförändringarnas effekter. Varje träd gör skillnad. Tack för din gåva!

Bli månadsgivare

Plantera träd varje månad så är du med och utrotar fattigdom och bromsar klimatförändringarna. Gå in på www.viskogen.se

Ge bort träd

Ge bort några träd och hjälp en hel familj att bli självförsörjande. Eller handla gåvor med mening i vår gåvoshop. Gå in på www.viskogen.se

Följ oss i sociala medier och påverka andra genom att sprida vårt budskap:

VISKOGEN

@VISKOGEN

@VI_SKOGEN

INSAMLING: Pg 90 05 08-3/Bg 900-5083 | SWISH: 90 05 08 3 | POSTADRESS: Vi-skogen, Box 111 75, 10061 Stockholm
BESÖKSADRESS: Östgötagatan 90 TELEFON: 08-120 372 00 | E-POST: givarservice@viskogen.se | www.viskogen.se

Tryckt på FSC-märkt och Svanengodkänt papper